

**SAHNALASHTIRISH FAOLIYATIDA BOLALARDA AKTYORLIK
QOBILYATINI RIVOJLANTIRISH**

Odilova Maxliyoxon Doniyorjon qizi

Qo'qon Universiteti

Boshlang'ich ta'lim yo'nalishi 2-bosqich talabasi

Muhammadaliyeva Mushtariy Dilshodjon qizi

Qo'qon Universiteti

Boshlang'ich ta'lim yo'nalishi 2-bosqich talabasi

Annotatsiya. Ushbu maqolada teatr ta'limida bolaning rivojlanish psixologiyasini tasvirlashga qaratilgan Lev Vygotskiyning konstruktiv ta'lim nazariyasidan foydalanish. Qo'llaniladigan tadqiqot usuli - adabiyotlarni o'rganish orqali ma'lumotlarni yig'ish texnikasi bilan sifatli tavsiflovchi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, teatrni o'rganish bosqichida bolalar rivojlanishining psixologik mohiyatini tushunish juda muhim, bu erda 5 bosqichining zaif yoshida bolalar hali ham juda bog'liqdir. dunyosiga o'ynash. Shu nuqtai nazardan, teatrni o'rganish bo'yicha o'qituvchilar Vygotskiyning ijtimoiy o'zaro ta'sir, til, o'yin va xayoliy faoliyatning rolini ta'kidlaydigan konstruktivistik yondashuvidan foydalanishlari kerak. Bolalarni teatr o'rganishga jalb qilishda o'qituvchilar ijodiy izlanish, hamkorlik va bolalarning kognitiv va ijtimoiy qobiliyatlarini rivojlantirishga yordam beradigan muhitni yaratishi mumkin.

Kalit so'zlar: Aktyorlik, san'at, tasavvur, rol, bilan,teatr, Va Lev Vygotskiy, ta'lim jarayoni.

Kirish

Bolalik - o'yin. Hali ham tez-tez uchraydigan hodisa - bu bolalik tabiatini, ayniqsa, san'at va madaniyatni o'rganishni unutadigan o'rganishning qattiqligi. Har qanday ta'lim, ayniqsa, san'at bolalarda yoqimli taassurot qoldirishi kerak. Ilmiy jihatdan aytganda, o'ynang bolalarning bilim olishidagi muhim faoliyatdir. Rolli o'yin - bu bolalarning tasavvurini, ijodkorligini va ijtimoiy ko'nikmalarini rivojlantirishga imkon beruvchi o'yin shakli. Ovqat pishirish yoki sotib olish va sotish kabi o'yinlarda bolalar ongsiz ravishda aktyorlik, dialog va ma'lum rollarni o'z ichiga olgan hikoya qurish qobiliyatlaridan foydalanadilar. Bolalarning kognitiv rivojlanishining ushbu bosqichida rolli o'yinlar ularga tushunchani rivojlantirishga imkon beradi rollar va karakter. Ular tushunishni o'rganing xaridor va sotuvchi, oshpaz va mijoz yoki qahramon va yovuz rol o'rtasidagi

farq. Bu orqali o'yin, bolalar ijtimoiy munosabatlar, harakatlar va tushunchalarni shakllantirish javoblar ushbu rollarning har biriga biriktirilgan.

Teatr o'rganish ichida bolalarda ta'lim jarayoni bu aktyorlik, improvizatsiya, dialog, tana harakati, tovush va hissiy ifoda kabi teatr elementlarini tanishtirish va o'rganishni o'z ichiga oladi. Teatr san'atining mustaqil o'quv dasturida o'rganish yutuqlarida yozilishicha: bu ularning kognitiv va ijtimoiy rivojlanishiga hissa qo'shadi. Bolalar ijtimoiy o'zaro ta'sir va madaniy ta'sir orqali yanada murakkab ko'nikmalar va bilimlarni rivojlantirishlari mumkin.

Bir qancha tadqiqotchilar teatrning boshlang'ich maktab o'quvchilarini o'rganishdagi afzalliklariga e'tibor qaratishgan. Shunga qaramay, hech bir tadqiqotchi teatrni o'rganishni bola rivojlanishi psixologiyasida qanday joylashtirish kerakligiga alohida e'tibor bermagan. Shu sababli, ushbu tadqiqot Lev Vygotskiyning konstruktiv ta'lim nazariyasidan teatr o'rganishda bolaning rivojlanish psixologiyasini ko'rib chiqish uchun foydalanadi.

Muammosini shakllantirish - bolalar uchun ideal teatr san'atini o'rganish qanday? Va Lev Vygotskiyning konstruktivistik nazariyasiga ko'ra, teatr ta'limida bolaning rivojlanish psixologiyasi qanday? Shunday qilib, ushbu tadqiqotning maqsadi Lev Vygotskiyning konstruktivistik nazariyasiga ko'ra, bolalar uchun ideal teatr san'atini o'rganish va teatr o'rganishda bolaning rivojlanish psixologiyasini tasvirlashdir .

Asosiy qism

Bolalar tajriba o'tkazishda va faol ishtirok etishda o'zlarini qulay his qiladigan qo'llab-quvvatlovchi va xavfsiz muhitni yaratish juda muhimdir. Ijobiy fikr-mulohazalarni taqdim eting va ifoda etishda hamkorlik va jasoratni rag'batlantiring. Qiziqarli teatr o'rganish O'yin orqali bolalarga ijodkorlik, tasavvur, ijtimoiy ko'nikmalar, o'ziga ishonch va muammolarni hal qilish qobiliyatini rivojlantirishga yordam beradi. Bundan tashqari, bu jarayon orqali ular og'zaki ko'nikmalarini, hissiy nazoratini va atrofdagi dunyo haqidagi bilimlarini yaxshilashlari mumkin .

Bolalarda teatrni o'rganish ularda ijodkorlikni rivojlantirish uchun imkoniyatlar yaratishi mumkin. Qahramonlar va hikoyalarni o'rganish jarayonida bolalar xarakterlarni rivojlantirish,

hikoyaning asl mohiyatini tushunish va aktyorlik faoliyatida ijodiy tanlovlar qilish uchun o'z tasavvurlari va ijodkorliklaridan foydalanishlari kerak bo'lgan vaziyatlarga duch kelishadi. Bu bolalarning turli xil fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirishga va tasavvurlarini rivojlantirishga yordam beradi.

Teatr o'rganish, shuningdek, bolalarni guruhlarda birgalikda ishlashni o'rganishga undaydi. Teatr spektakllari yoki teatr mashqlarida bolalar tengdoshlari bilan muloqot qiladilar va hamkorlik, o'zaro yordam va boshqalarning hissalarini qadrlashni o'rganadilar. Ular o'rganadilar uchun ichida ishlash jamoalar, rivojlantirish o'ziga ishonch va farqlarini qadrlang fikr va guruhdagi har bir shaxsning o'ziga xosligi.

Muloqot, shuningdek, teatrni o'rganishning muhim jihati hisoblanadi. Bolalar aniq muloqot qilishni, to'g'ri ohangdan foydalanishni va his-tuyg'ularni etarli darajada etkazishni o'rganadilar. Ular muloqotga kirishadi, his-tuyg'u va g'oyalarni ifodalashni mashq qiladi, diqqat bilan tinglashni o'rganadi.

Teatr darslari bolalarning o'ziga bo'lgan ishonchini oshirishga yordam beradi. Boshqa odamlar oldida chiqishlari kerak bo'lganda, bolalar asabiylikni yengishga, o'ziga ishonchga ega bo'lishga va sahna qo'rquviga duch kelishga taklif qilinadi. Izlanish jarayoni orqali bolalar ko'proq his qiladi qulay bo'lish ichida ommaviy va boshlang'ich maktablarda teatr faoliyati bilan bog'liq skriptlar, amaliyot eslatmalari yoki vizual hujjatlar (fotosuratlar yoki videolar).

Ma'lumotlarni tahlil qilish usullari ma'lumotlardan kelib chiqadigan mavzular, toifalar yoki naqshlarni aniqlash uchun to'plangan ma'lumotlarni kodlash orqali amalga oshiriladi. Keyin ma'lumotlar manba triangulyatsiyasi orqali taqdim etiladi va tasdiqlanadi.

Bolalar teatrni o'rganishda o'yinlar va hayoliy faoliyatlar orqali kognitiv, ijtimoiy va hissiy qobiliyatlarni rivojlantirishlari mumkin. Bu mashg'ulotlar bolalarning tasavvurlarini uyg'otadi, izlanishlarini rag'batlantiradi va o'rganishda faol ishtirok etish imkonini beradi. Bundan tashqari, hayoliy o'yinlar va mashg'ulotlar bolalarda teatrga qiziqish va qiziqarli tuyg'ularini kuchaytiradi, ularning o'rganishga bo'lgan rag'batini oshiradi va teatr tadbirlarida ishtirok etadi.

Xulosa

Xulosa qilib aytadigan bo'sak, Va Lev Vygotskiyning konstruktivistik nazariyasiga ko'ra, bola rivojlanish psixologiyasi, teatr san'ati o'rganish ijtimoiy rollarni, o'zaro ta'sirlarni, tilni, ramzlarni, madaniy vositalarni, o'yinlarni va hayoliy faoliyatni o'z ichiga oladi. Bolalar kattalar va tengdoshlar bilan hamkorlik qilish orqali ijtimoiy ko'nikmalarni, ijodkorlikni va teatrni chuqurroq tushunishni rivojlantirishlari mumkin. Til va ramzlar teatr tomoshalarida g'oyalar va his-tuyg'ularni yetkazishda asosiy vosita sifatida ishlatiladi. Bukletlar, liboslar, sahna va musiqa kabi madaniy vositalar boy teatr tajribasini yaratishga yordam beradi. hayoliy o'yinlar va mashg'ulotlar bolalarga faol rol o'ynashga, tasavvurlarini rivojlantirishga, kognitiv va hissiy qobiliyatlarini oshirishga imkon beradi. Bolalar nafaqat badiiy qobiliyatlarini rivojlantiradilar, balki ularning rivojlanishida muhim bo'lgan ijtimoiy, til va ijodiy fikrlash qobiliyatlarini ham egallaydilar. Shunday qilib, bolalarning teatr ta'limini qo'llashda ta'kidlash kerak bo'lgan narsa, bola rivojlanishining psixologik xususiyatini, zaif boshlang'ich maktab yoshidagi bolalar hali ham o'yin dunyosiga bog'langanligini unutmaslikdir.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Otto, M., & Thornton, J. (2023). RIVOJLANAYOTGAN VA RIVOJLANGAN MAMLAKATLARDA BOSHLANG'ICH TA'LIM SIFATI. QO'QON UNIVERSITETI XABARNOMASI, 832-833.
2. Otto, M., & Thornton, J. (2023). BOSHLANG'ICH SINIF O'QUVCHILARIDA INGLIZ TILINI O'RGATISH TEXNALOGIYALARI. QO'QON UNIVERSITETI XABARNOMASI, 834-835.
3. Akhmadjonov, O. X. (2023). ISLOMIY MOLIYA BARQARORLIK OMILLARI: EKONOMETRIK TAHLILLAR VA DALILLAR. Educational Research in Universal Sciences, 2(9), 74-94.
4. Otto, M., & Thornton, J. (2023). CHATGPTNING IQTISODIYOTGA TA'SIRI: SUN'IY INTELEKTNING KASBIY MEHNAT BOZORIGA TA'SIRI. QO 'QON UNIVERSITETI XABARNOMASI, 7, 65-71.
5. Ikromjonovna, J. S. (2023). BOSHLANG'ICH SINFLARGA TA'LIM BERISH JARAYONIDA ZAMONAVIY METOD VA VOSITALARNING AHAMIYATI. QO'QON UNIVERSITETI XABARNOMASI, 581-583.

6. Ikromjonovna, J. S. (2023). THE ROLE OF FOLK TALES AND EPIC MOTIVES IN THE POETRY OF USMAN AZIM. Open Access Repository, 9(4), 545-548.